


Themas 9 les 5

Abrosius

Doel van de les

- Je leert de betekenis van woorden die figuurlijk worden gebruikt.
- Je benoemt soorten zinnen en bekijkt of het gaat over een feit of een mening.

Oefening 1,2,3,4

- Beluister het luisterfragment. Bekijk eerst de vragen zodat je weet wat er verwacht wordt van je.
- Fragment => 
- Fictie = fantasie, niet echt/ non-fictie= geen fantasie, echt

Oefening 1,2,3,4

1 Over welk soort tekst gaat het?



- fictie
 non-fictie

2 Noteer in maximum drie zinnen waarover het verhaal gaat. Beperk je tot de hoofdzaken.

3 Wat vind je van de toon die prinses Heidrun tegen Ambrosius aanslaat? Geef je mening.

4 Terwijl je de tekst leest, kom je heel wat te weten over de karakters van de hoofdpersonages. Kies voor Ambrosius en prinses Heidrun elk twee karaktereigenschappen en verklaar je antwoord.

Kies uit: *geduldig – geërgerd – blij – woedend – verwend – boos – ongeduldig – vrolijk*

PERSONAGE	KARAKTEREIGENSCHAP	VERKLARING
	1 _____	1 _____
	2 _____	2 _____
	1 _____	1 _____
	2 _____	2 _____

Theorie

- Bekijk goed het kader.

Ken jij deze vier soorten zinnen?

Eek! Een muis!



de uitroep

Je herkent **een uitroep** aan:

- de toon
- het uitroepteken (in een geschreven tekst)

Hoe heet jij, muisje?



de vraag

Je herkent **een vraag** aan:

- de toon
- het vraagteken (in een geschreven tekst)

Vooraan staat een vraagwoord of persoonsvorm.

Ga weg, muis!



het bevel

Je herkent **een bevel** aan:

- de toon
- soms het uitroepteken (in geschreven tekst)

Een bevel heeft meestal geen onderwerp.

De muis is weg.



de mededeling

Je herkent **een mededeling** aan:

- de toon
- het punt (in een geschreven tekst)

De persoonsvorm komt meestal op de tweede plaats.

Oefening 5

- Welke soorten zinnen zijn dit? Soms kan je meerdere cijfers gebruiken.

5 Noteer voor de zinnen:

- 1 als het gaat over een uitroepende zin;
- 2 als het gaat over een bevelende zin;
- 3 als het gaat over een vragende zin;
- 4 als het gaat over een mededelende zin.

- De voetstappen van Ambrosius klonken hol in de kale gangen van het kasteel.
- Hij was verdorie een tovenaar, een magiër eerste klas! Geen kindermeid!
- "U hebt me laten roepen, prinses?"
- "Ben je doof geworden, Ambrosius?"
- "Lager, zeg ik je!"
- Wat scheelde er nu weer?
- Ze wil dat ik mijn tijd verpruts met het brouwen van een borstendrankje.

Oefening 6

- Bekijk eerst goed het kader over letterlijk en figuurlijk.

Wat betekent 'letterlijk'? En 'figuurlijk'?

Als ik iets 'letterlijk' schrijf, bedoel ik precies wat er staat.
Bv. *Ik heb hoofdpijn. Mijn hoofd doet erg veel pijn.*

Als ik iets 'figuurlijk' schrijf, bedoel ik eigenlijk iets anders.
Bv. *Ik heb hoofdpijn. Mijn hoofd ontploft.*



Geen paniek! Mijn hoofd ontploft niet echt.
Ik overdrijf gewoon een beetje. Ik gebruik de taal **figuurlijk**.

Soms staat iets niet **letterlijk** in een tekst (of zelfs helemaal niet).
Door na te denken en jezelf vragen te stellen, kun je die informatie toch aanvullen.
Schrijvers doen dat met opzet.

Ze willen dat je nadenkt!

Oefening 6

- Lees de zinnen. Wat zouden ze betekenen?

6 Door de tekst goed te lezen kom je meestal te weten wat de schrijver bedoelt. Duid de juiste betekenis aan.

De stoom kwam bijna uit haar oren.

- Ze had het zeer warm. Ze was zeer boos.

dik tegen zijn zin

- Hij had helemaal geen zin. Hij was dik geworden zonder het te willen.

ziekelijk bezorgd zijn

- Hij werd ziek van de zorgen. heel erg bezorgd zijn

een tovenaar eerste klas

- De tovenaar kreeg voor het eerst les. de allerbeste tovenaar

Ambrosius had behoorlijk de pest in.

- Hij had een vreselijk humeur. Hij kreeg een vreselijke ziekte.

Oefening 7

- Bekijk eerst het kader over vergelijkingen.

- ✦ **Wat is een vergelijking?**
Door iets te vergelijken met een voorwerp of persoon, lukt het om iets op een andere manier te zeggen. Dat maakt onze taal rijker. En leuker ook!
- ✦ *Vroeger was ik zo slap als een pannenkoek.*
- ✦ *Nu ben ik zo sterk als een beer.*

Oefening 7,8

- Lees de tekst in je taalboek op bladzijde 58 tot 60
- Vul de vergelijkingen aan bij oefening 7. Je vindt ze in de tekst. Denk ook eens na bij oefening 8.

E

7 In de tekst staan heel wat vergelijkingen. Zoek ze op en vul de gegeven zinnen verder aan.

Een neusje dat wipt als _____

Een mond, zo zacht als _____

Een hals, zo zacht en blank als _____

8 Als je even nadenkt, kun je zelf ook vergelijkingen maken. Noteer er minstens twee. Ze hoeven niets met de tekst te maken te hebben.



Les 5: Ambrosius

- Je leert de betekenis achterhalen van woorden die figuurlijk gebruikt worden.
Je benoemt soorten zinnen en bekijkt of het gaat over een feit of een mening.

"Grubl."

De voetstappen van Ambrosius klonken hol in de kale gangen van het kasteel. Hij was op weg naar de privévertrekken van prinses Heidrun en niet in een opperbest humeur. Dat was hij nooit als hij **ontboden werd** door de prinses.

- 5 **Meestal beloofde dat immers niet veel goeds.** De prinses gaf hem vaak de meest onbenullige opdrachten. Daardoor kon Ambrosius nooit doorwerken. Hij vroeg zich af waar hij nu weer zijn tijd aan zou moeten verspillen. "Dat vervelende kind wegtoveren, dat zou nog eens een idee zijn", mompelde hij terwijl hij haar kamer naderde. "Geen **gezanik** meer, geen idiote vragen meer ..."
- 10 Voor haar deur bleef hij staan en hij zuchtte eens diep. Koning Leodegrance was een goede, rechtvaardige koning en een lieve vader. Hoe hij zo'n verwend nest van een dochter had kunnen voortbrengen, was een raadsel. Of eigenlijk toch niet, als Ambrosius er goed over nadacht. Koningin Igraine, de moeder van Heidrun, was een pracht van een vrouw. Maar ze was gestorven toen haar dochter pas twee was. Van toen af was Leodegrance bijna ziekelijk bezorgd om zijn dochter. Als ze nog maar een kik gaf, vervulde de koning haar wensen. Maar koningen hebben echt wel wat anders te doen, dus had hij zijn raadsman en vertrouweling Ambrosius de opdracht gegeven om voor zijn dochter te zorgen. Ambrosius zuchtte opnieuw en schudde zijn hoofd. **Hij was verdorie een tovenaar, een magiër eerste klas! Geen kindermeid!**
- 20 Dik tegen zijn zin klopte hij op de deur.

woordenschat

ontbieden

iemand laten komen

het gezanik

gezeur

de magiër

iemand die kan toveren

de dienstmaagd

dienares, dienstmeisje

kribbig

humeurig, prikkelbaar

de koorknaap

misdienaar

Een **dienstmaagd** deed open en liet de tovenaar binnen. Heidrun stond voor de spiegel en bekeek zichzelf.

"Ha, Ambrosius, daar ben je", zei ze terwijl ze zich naar hem toe draaide.

"U hebt me laten roepen, prinses?"

- 25 "Inderdaad, Ambrosius, en ik ben je zeer dankbaar dat je zo snel bent gekomen. Ik heb een groot probleem en jij moet me helpen."

"Ik zal doen wat in mijn macht ligt, prinses", antwoordde de tovenaar. Het zal weer wat zijn, dacht hij bij zichzelf.

"Ik zie er niet uit, Ambrosius", snikte Heidrun wanhopig.

"Maar prinses, wat zegt u nu?"

- 30 "Ik zei dat ik niet om aan te zien ben. Ben je doof geworden, Ambrosius?", antwoordde Heidrun **kribbig**.

"Ik had u wel verstaan, maar ik ben het niet met u eens, prinses", zei Ambrosius.

"Kijk me aan en vertel me wat je ziet", zei Heidrun.

Aarzelend keek Ambrosius de prinses aan. Met haar zeventien lentes was ze een heel mooi meisje, vond hij.

- 35 Wat scheelde er nu weer?

"Ik zie prachtige, goudblonde haren die als een klaterende waterval over uw schouders vallen", zei Ambrosius.

"En verder?"

"Ik zie ogen, bruiner en mooier dan die van de mooiste ree."

- 40 "Lager", zei Heidrun ongeduldig.

Ambrosius fronste zijn voorhoofd. Wat bedoelde ze toch?

"U hebt een neusje dat wipt als een vrolijk konijntje."

"Nog lager, Ambrosius."

"U hebt een mond, zo zacht als een pasgeboren veulen, prinses."

- 45 "Wil je nou eens ophouden met naar mijn gezicht te kijken,

Ambrosius? Mijn hoofd is geen dierentuin, hoor. Lager, zeg ik je."

Ambrosius begreep echt niet waar ze naartoe wilde.

"Uw hals is zacht en blank als verse sneeuw", zei hij.

"Lager, Ambrosius", zei Heidrun. Ze leek haar geduld nu helemaal te verliezen.

- 50 "Het spijt me, prinses. Ik zie niets", zei de tovenaar wanhopig.

"Precies, Ambrosius. Precies! Je ziet niets, helemaal niets! Vind jij dat normaal?"

Ambrosius keek de prinses niet-begrijpend aan.





"Ik ben zeventien jaar, Ambrosius, en er is niets te zien. Mijn dienstmaagd is een jaar jonger en ze heeft een boezem om u tegen te zeggen. **Mijn borst is zo vlak als die van een hoorknaap.**"

55 Ambrosius keek naar de dienstmaagd, die fel blozend bij de deur stond. Hij kon niet ontkennen dat het meisje goed gevormd was. "De mannen zien mij niet staan, Ambrosius. Ze willen een vrouw met een welgevormde boezem. Ik ben het beu dat ze me altijd beleefd groeten en dan stiekem naar de boezem van mijn dienstmaagd kijken.

60 Ik wil borsten!"

"Maar prinses, hoe wilt u dat ik ... ?"

Heidrun onderbrak hem. De stoom kwam bijna uit haar oren. "Je bent een tovenaars, Ambrosius. Het kan me niet schelen wat voor toverspreuk je gebruikt, maar ik wil dat mijn kleren morgen allemaal te klein zijn, begrijp je? En daarmee bedoel ik niet dat ik een dik achterste wil. Ik wil een boezem, zoals een echte vrouw, ben ik duidelijk?"

"Euh, ja, prinses. Het is duidelijk", antwoordde Ambrosius.

"Wat sta je daar dan nog te staan? Je moest al aan het werk zijn. Vooruit!"

70 Ambrosius groette de prinses en liep naar buiten. De dienstmaagd hield met blozende wangen de deur voor hem open.

"Grmb! Heb je nou ooit", mompelde Ambrosius terwijl hij door de gangen liep. "Ze wil borsten. Alsof ik niet genoeg aan mijn hoofd heb. Kan dat verwende nest niet wachten tot de natuur haar werk doet? En trouwens, wat heeft dat nou voor belang? Ze heeft het gezicht van een engel, ze moest verdorie blij zijn. Ambrosius, doe dit, Ambrosius,

75 doe dat. Ik heb mijn handen vol met de voorbereiding van de Grote Bijeenkomst en ze wil dat ik mijn tijd verpruts met het brouwen van een borstendrankje. Alsof toveren iets van niks is."

Ambrosius had behoorlijk de pest in. Als het aan hem lag, zou hij dat kind, zeventien jaar of niet, eens over zijn knie leggen en een flink pak voor haar broek geven. Dan zou ze misschien leren hem niet meer lastig te vallen met haar idiote vragen.



Meer lezen?
Tovenaars, aanvallen!
Luc Descamps
Manteau, 2011

Oefening 9

- Kies tussen feit of mening. Weet je nog het verschil? Indien niet, zoek het even op op het internet.
- Bij de laatste 2 lijntjes schrijf je zelf 1 feit en 1 mening.

E
E

9 Feit of mening? Plaats een F voor de zinnen die een feit verkondigen, een M voor de zinnen die een mening geven. Noteer zelf nog één zin over de tekst waarin je een feit geeft en één zin waarin je een mening geeft.

Koningin Igraine is gestorven toen Heidrun twee jaar oud was.

Heidrun vindt dat ze te kleine borsten heeft.

Mannen willen een vrouw met een welgevormde boezem.

Ambrosius is de raadsman van de koning.

Heidrun verdient een flink pak slaag.

F _____

M _____

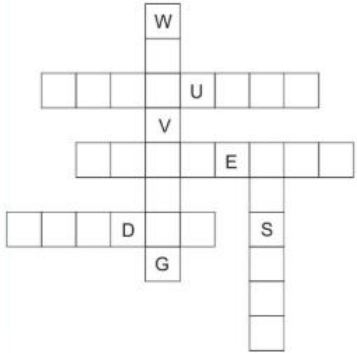
Oefening 10 en 11

- Dit zijn oefeningen dat je mag maken, maar moet niet.

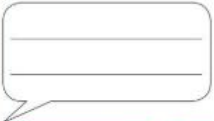
10 Het woord 'kribbig' heeft heel wat synoniemen. Een kribbige kerel gooide ze door elkaar!
Kun jij de letters terug in de juiste volgorde zetten?

muhrieug _____
geelkrig _____
gijndi _____
rewlevig _____
stagil _____

Noteer de synoniemen op de juiste plaats in het rooster.



11 Schrijf in de tekstballonnen een kribbige reactie op wat je ziet.



Klaar?

- Verbetersleutel komt op de blog op het einde van de week 😊

Succes!

Liefs juf 